
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۰۴

صُورِع

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۰۰۴، «ضرع» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «ضرع» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «ضرع» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۰۰۴
ریشه	ضرع
تعداد تکرار	۸
تعداد مشتقات	۵
تعداد ریشه مرتبط	۴۱

فهرست مشتقات

۱. تَصَرَّعُوا (۱)   ۲. تَصَرَّعاً (۳)   ۳. صَرِيع (۱)   ۴. يَتَصَرَّعُونَ (۲)   ۵. يَصَرَّعُونَ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اخذ (۳)	۱۰. جیء (۱)	۱۹. زین (۱)	۲۷. عمل (۱)	۳۵. کون (۳)
۲. اصل (۱)	۱۱. حیب (۱)	۲۰. شطن (۱)	۲۸. غلو (۱)	۳۶. کین (۱)
۳. امم (۱)	۱۲. خفی (۲)	۲۱. شکر (۱)	۲۹. غفل (۱)	۳۷. لعل (۲)
۴. انن (۱)	۱۳. خوف (۱)	۲۲. ضرر (۲)	۳۰. قبل (۱)	۳۸. لیس (۱)
۵. اهل (۱)	۱۴. دعو (۲)	۲۳. طعم (۱)	۳۱. قری (۱)	۳۹. نیو (۱)
۶. بحر (۱)	۱۵. دون (۱)	۲۴. ظلم (۱)	۳۲. قسو (۱)	۴۰. نجو (۲)
۷. برر (۱)	۱۶. ذکر (۱)	۲۵. عدو (۱)	۳۳. قلب (۱)	۴۱. نفس (۱)
۸. بئس (۳)	۱۷. ربیب (۳)	۲۶. عذب (۱)	۳۴. قول (۲)	
۹. جهر (۱)	۱۸. رسل (۲)			

